

Beaq Ni Ba

Moqon

Ngea Ba

Raan' I

Moongkii

Published and distributed by
NATIONAL DISSEMINATION AND ASSESSMENT CENTER
California State University, Los Angeles
5151 State University Drive
Los Angeles, CA 90032

Produced in cooperation with the
DEPARTMENT OF EDUCATION
Colonia, Yap, W. Caroline Islands 96943
Printed in the USA
First Printing, Fall 1980

The contents of these instructional materials were developed with financial assistance from the Office of Bilingual Education, Department of Health, Education and Welfare. The funds were provided through the Bilingual Education Act, Title VII of the Elementary and Secondary Education Act of 1965 as amended by Public Law 95-561. However, the contents do not necessarily represent the position or policy of that agency and a reader should not infer endorsement by the Federal Government.

Developed by:

PALM

Pacific Area Languages Materials Development Center
Social Science Research Institute
2424 Maile Way, Room 713, University of Hawaii at Manoa
Honolulu, Hawaii 96822

**Beaq Ni Ba
Moqon Ngea
Ba Raan'l
Moongkii**

Retold by
BERNARD YIFTHEG

Illustrated by
ROBERT FITHING

Beaq ni ba Moqon ngea ba Raan' i Moongkii

Kaakaroom ni kaakaroom u Koengkoeng
ma qimmoey beaq ni ba moqon ni ka rii
pilabthir. Maruweel rook' ea maa lifith
ea qurwaech. Yugu raa reeb ea rraan mea
tabaalaaw ni kadbuul ngea neap' ni goqo
qurwaech ea maruweel rook' ni bea lifith.
Raa paer ma ba thuum ea beal ni kea taay
nga charean ni yugu bea lifith ea qurwaech
riy. Raa m'aay reeb mea taay nga but',
ma kii m'aay reeb mea palpaliy nga dakean
fa bi neam. Goqo qaraay rogon i yaen
ea..., mea yoqor.

Qeree reeb ea rraan mea leam naag
ni ngea feek ea pi qurwaech rook' neam
nga maarket. Paer ngea leam naag ma raa
piiq ni chuwaay' nii yog ea salpiy riy,
ma raa chuwaay' nga boech, ngea feek ea
ti ni ba qadaag riy, ma ku raa magëy
qiin ea roow. Qiin ni ba qaraay ea roow
ni raa magëy ea ba qadaag ni ngea yoen'
nga paakeettoo rook' yaa nga qii chub-
chub lingaan.

Qeree yib i feek fa pi qurwaech
rook' ni gubiin ngea kiiq-eeg ngea taay
toogafaan boech ngea theq nga ba lëy ea

maat'. Mea theq ea ti ni ka baay nga ba
 lëy ea maat'. Mea yib i chuw nga
 taanggin ngea feek ngea yaen. Ba
 maal'aaf ea gi ni baay ea maarket riy.
 Qeree yib i taaw nga ba kea naech ni ba
 gaaq kean mea yib i tal ngea tooffaan
 yaa ka rii magaer. Yib i giif nga taan
 fa kea naech. Mea taay fa pi qurwaech
 nga charean nga but'. Mea maagireq ko
 fa kea naech ea ma dea naang mea
 feek ea chuuchuw u qawochean mea mool ni
 riyul'. Mool ea ma faqän i qod ma
 daariy fa pi qurwaech rook'.

Ma rii damuumuw, ma qeree qii paer
nga qii tooluul naag ea maroqroq. Bea
tooluul ni qaram rogon mea chub ban'ean
nga laang nga raan' fa kea naech. Mea
changar nga laang, ma rii geel ea
damuumuw rook'. Riliiq ngea qaningeeg
ea moongkii ni baay u l'igin fa kea
naech. Raa ba gayaed ma baay reeb fa pi
qurwaech u loelugean. Rii damuumuw, mea
paer nga qii waqchar ko fa pi moongkii
nga laang. Ma kii paer fa pi moongkii
nga qu ra waqchar gaed nga but'.

Fin qer ea rii ching loelugean,
mea feeng ea malaang nga qii paag ko fa
pi moongkii nga raan' ea naech. Ri dea
kaen ba gayaed fa pi moongkii rook'
qadow, yaa kea meqewaer paaq qeree ri ba
chalaf. Ma ku daar taaw ea malaang rook'
nga laang. Faqän i yoodoroom ma qeree
kii t'aer fa pi moongkii waqam ngin fa
kea naech nga qu ra paag-eed ngaak'. nga
but'. Rii gaafgow qadow, yaa qurngin fa
pi waqamngin ea naech ma qii qaaw ngaak'.

Ri fin qaram ea rii geel ea damuumuw
rook'. Mea qunguy ea tuug nga qii
foeleeg ko fa pi moongkii. Ma kii qunguy
fa' pi moongkii ea tuug nga qu ra
foeleeg-eed ngaak'. Rii maen loelugean
mea paer nga qii buukey nga laang. Qeree
kii paer fa pi moongkii nga qu ra buukey
gaed nga laang.

Daa kii yog ni ngea k'aed-aen' fa
rea moqon mea luf ea qurwaech rook' u
loelugean ngea maroothiy nga but'. Mea
qog nga dakean ni ka rii damuumuw. Ka
chii ngiyaal' neam mea gathlal fa pi
qurwaech u raan' fa kea naech nga but'.
Ma rii gin fa rea moqon yaa dea naang ea
n'ean ni kea riin' ma kea yib fa pi
qurwaech rook'. Raa ba gayaed fa pi
moongkii ma kea luf ea bii rook' ea
qurwaech u loelugean kea garpëy nga but'.
Qeree yib i kunuy fa rea moqon fa pi
qurwaech ngea feek ngea yaen nga market
ni ka rii fal-aen'.

Ba qaraay boeg i deqer, mu fiith ea bitiir riy nga mu guy ko raa yog ni nga ra piiq-
eed ea fuluweeg riy fa daab i yog. Mu
qayuweeg raed riy. Raa reeb ea pi deqer
ney ma ni feek u reeb ea page ko kea
baabiyor ney. Deqer ni 1 ea yib ko page
1, etc.

1. Maang ea maruweel ko rea pilabthir. ni
ba qaraay ni yaat rook' ea raay; maa
diqiy? _____

2. Maang ea leam naag fa rea pilabthir
ni ngea yoen' nga paakeettoo rook'?

3. Quw ea mool fa rea labthir riy? _____

4. Riliiq ngea qaningeeg i maang ea qimmoey
u l'igin ea naech? _____

5. Maang ea qii paag fa rea pilabthir ko
fa pi moongkii? _____

6. Miniiq ea qii buukekey nga laang ni soom
m'oon? _____

7. Maang ea yoen' fa pi moongkii u raan'
ea naech nga but'? _____

Ba qaraay yuu bug i thiin, mu yoeloey ea
bug ni ga bea leam naag ni qiir ea faan ea
rea yaat ney nga baang ea baabiyor

1. Qurwaech
2. Beaq ni ba Moqon
3. Yaen nga Maarket
4. Beaq ni ba Damuumuw
5. Moongkii
6. Maruweel Rook' Beaq
7. Maqafthael ko Moongkii

YBY6